

Představení metodiky k herní aplikaci Train to Sachsenhausen

Následující pracovní listy jsou vytvořeny pro mobilní hru Train to Sachsenhausen a jejími hlavními cíli je pomoci žákům uvědomit si jednak historický kontext, na kterém se příběh protagonisty odehrává, a také rozdílnost vyústění hry (příběhu protagonisty) dle jejich rozhodování.

Pracovní list má dvě varianty, které jsou rozlišeny podle obtížnosti (var. A je těžší, var. B je jednodušší).

Je na učiteli, jakým způsobem povede celkovou reflexi vyučovací hodiny – zda se více zaměří na historický kontext a události spojené se dnem 17. listopadu 1939, včetně diskuse nad smyslem národních svátků, nebo se spíše bude věnovat žákovi zážitku ze hry a diskuse povede k hlubší reflexi žákova postupu hrou (na základě čeho se rozhodoval, jaké mělo vyústění jeho rozhodování apod.).

Příprava na hodinu (před zahájením výuky):

- Vyučující si hru nainstaluje a zahraje dříve, než ji aplikuje ve výuce. Je potřeba si hru několikrát zahrát, aby byl vyučující obeznámen s různými konci hry. Rovněž je třeba věnovat pozornost Muzeu, se kterým je možné ve výuce pracovat.
- Pro zajištění bezproblémového průběhu hodiny by si měli žáci hru nainstalovat alespoň den před zahájením výuky do svých mobilů. Taktéž je možné nainstalovat hru do školních počítačů ve školní učebně informatiky.
- Časová náročnost přípravy učitele: 40–45 minut.

Didaktické cíle:

- Žák charakterizuje a časově zařadí dějinné události na základě vlastního hraní mobilní hry.
- Žák reflektuje svůj herní postup (strategii, podle které se rozhodoval).
- Žák vlastními slovy reflektuje své dojmy z hraní.

PLÁN MODELOVÉ HODINY

První část (3 min.)

Uvedení historického kontextu:

- Učitel žákům nebude představovat historický kontext hry, spíše jen představí hru samotnou, poněvadž nejdůležitější historické okamžiky sami žáci ze hry vyčtou (viz úkol č. 3).

Představení hry:

- Žák hraje za Antonína Nedělu, který jede z jižní Moravy studovat medicínu do Prahy v době, která nebyla úplně jednoduchá. Nacházíme se totiž v roce 1938.
- Poté učitel rozdá pracovní listy. Úkoly 1–4 žák vypracuje bezprostředně po dokončení samostatného hraní. Zbytek úkolů je určeno do diskusních skupin.

Druhá část (15 min.)

Samostatné hraní:

- Po úvodních slovech žáci začnou hrát hru. Poté, co hru poprvé dohrají, začnou vyplňovat úlohy 1–4 v pracovním listu, které jsou zaměřeny na samostatnou reflexi (a sebereflexi) hracího postupu. Na základě herních zkušeností žáci popíší historický kontext hry.
- Pakliže žáci skončí dříve, budou si pročitat Muzeum. Práce s Muzeem může být podnětem k dalším projektům či základ pro vyplnění úkolu 2.

Třetí část (10 min.)

Diskuse ve skupině:

- Žáci se po dopsání svého herního postupu rozdělí do skupin po 3–4 žácích, aby společně sdíleli své dojmy a herní postup.
- Průběh diskuse se bude opírat o vypracované pracovní listy.
- Společně se žáci zamyslí nad úkolem č. 6.

Podněty do diskuse:

- Podle čeho ses při hře rozhodoval/a? (znalost historického kontextu, autoprojekce, intuice, domýšlení důsledků...).

Čtvrtá část (7 minuty)

Shrnutí hlavních poznatků ze hry a z diskuse:

- Vyučující s žáky shrne historický kontext hry a sdělí žákům, jaké měla demonstrace důsledky pro fungování vysokých škol. Jako podklad zde lze využít Muzeum (oddělení Sonderaktion Prag, část Vyhláška ze 17. 11. 1939).
- Jako jeden z důsledků uzavření vysokých škol zmíní vyhlášení Mezinárodního dne studentstva. Jako podklad může využít Muzeum (oddělení Mezinárodní den studentstva, video Vyhlášení MDS).
- Také je možné zmínit historickou paralelu mezi 17. listopadem 1939 a 17. listopadem 1989. Jako podklad může vyučující rovněž využít Muzeum (oddělení Mezinárodní den studentstva, video 17. 11. 1939 - 17. 11. 1989).
- Učitel se žáků zeptá, k jakému závěru ve hře dospěli. Žáci budou učiteli sdělovat své výsledky a učitel je bude zapisovat na tabuli. Cílem je udělat jednoduchý přehled v rámci třídy, jaký žáci měli závěr hry.
- Své výstupy z reflexe mohou žáci porovnat se vzpomínkami plukovníka Františka Moravce (viz Příloha 1). Moravcovy paměti lze ještě komparovat s Muzeem (oddělení Protektorát Čechy a Morava, video Průběh demonstrací 28. 10. 1939).

Pracovní list: Varianta A

Úkol 1: Stručně popiš svůj herní postup. Na základě vlastního hraní popiš příběh Antonína Neděly.

Úkol 2: Vyplň tabulku.

Co mě zaujalo?			
O čem bych se chtěl/a dozvědět více?			

Úkol 3: Jaké historické události se ve hře objevily? Pokuste se události časově zařadit a krátce charakterizovat.

Úkol 4: Jaké druhy sdělovacích prostředků (médií) se ve hře objevily? Z jakých zdrojů lidé čerpali informace?

Úkol 5: Podle čeho ses ve hře rozhodoval/a? (znalost historického kontextu, autoprojekce, intuice, domýšlení důsledků...)

Úkol 6: Proč nacisté zakázali svátek 28. října? Na co tento svátek upomíná? Jaký je obecný význam svátků?

Pracovní list: Varianta B

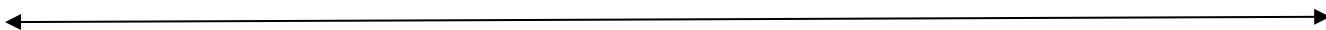
Úkol 1: Stručně popiš svůj herní postup. Na základě vlastního hraní popiš příběh Antonína Neděly.

Úkol 2: Vyplň tabulku.

Co mě zaujalo?			
O čem bych se chtěl/a dozvědět více?			

Úkol 3: Spoj událost s vhodnou definicí a datem. Poté do prázdného sloupce napiš čísla (1-4) podle pořadí, v jakém se události odehrály. Události poté správně zaznač na časovou osu.

demonstrace 28. října	odstoupení československého pohraničí Německu	1. září 1939	
útok na Polsko	následek obsazení ČSR	28. října 1939	
vznik Protektorátu Čechy a Morava	reakce na zrušení státního svátku, jednalo se o vyjádření vzdoru vůči okupaci	28. září 1938	
Mnichovská dohoda	rozpoutání druhé světové války	16. březen 1939	

Úkol 5: Podle čeho ses ve hře rozhodoval/a? (znalost historického kontextu, autoprojekce, intuice, domýšlení důsledků...)

Úkol 6: Proč nacisté zakázali svátek 28. října? Na co tento svátek upomíná? Jaký je obecný význam svátků?

Podněty pro další práci s hrou:

- A. referáty na téma Alois Eliáš, Obrana národa, tělovýchovná jednota Orel
- B. podklad pro historickou exkurzi protektorátní Prahou
- C. projektový den na téma 17. listopad 1939

Příloha 1:

V září 1939 zasáhla Protektorát vlna zatýkání politických, vojenských a kulturních vůdců. Zatčení byli vzati jako rukojmí, aby byl zajištěn klid na jižním německém zázemí při kampani proti Polsku.

Druhá rána dopadla po bleskovém vítězství nad Polskem. Oficiálně bylo ohlášeno, že 28. října se zakazuje oslavovat výročí dne osvobození. Několik politických skupin podzemního hnutí vydalo instrukce, co se má o národním svátku dělat; instrukce byly obsaženy v letáčích rozhozených po Praze. Tyto instrukce se různily, od takzvaných Deseti příkázání vydaných Obranou národa, jež nařizovaly důstojný pochod Prahou, kombinovaný s bojkotem pražských tramvají, až po výzvu k všeobecné stávce, obsažené v jiném letáku.

Během rána 28. října 1939 se ve středu Prahy shromáždily slavnostní zástupy lidí, ve svátečních šatech s trikolorou na klopách. Nejprve se demonstranti jen procházeli ulicemi, ale po poledni se jejich počet mnohonásobil, ulice byly přeplněny a davy se začaly srocovat před budovami Gestapa a NSDAP. Česká a německá policie dostala rozkaz vyklidit ulice. Příslušníci německé policie pak vystřelili do lidí s tím výsledkem, že jedna osoba byla zabita a 15 zraněno. To byla jiskra, ze které se vyvinula krize.

Jedním ze zraněných byl český medik Jan Opletal, který zemřel o několik týdnů později. Jeho pohřeb, který se konal 15. listopadu, vznítily studentské demonstrace, které byly zpočátku nenásilné, ale které poskytli státnímu sekretáři Frankovi příležitost, na niž pravděpodobně čekal. [...] V noci z 16. na 17. listopad byly všechny české univerzity obsazeny jednotkami SS a všichni studenti žijící ve studentských kolejích v Praze a Brně byli zatčeni. [...] Téhož dne [17. listopadu] bylo ohlášeno, že všechny univerzity v celém Protektorátu se zavírají na tři roky. Zatčení studenti, jichž bylo asi 1 200, bylo posláno do koncentračního tábora v Oranienburgu.

MORAVEC, František. *Špión, jemuž nevěřili*. Purley: Rozmluvy, 1987, s. 252-253. Upraveno a zkráceno.